

ЗА МАЙБУТНЄ

UKRAINIAN WEEKLY „FOR THE FUTURITY”

Хором зомля й небеса:
--Благословенні до віку,
Хто себе кров'ю вписав
В книгу безсмертя волику.

Є. Плужник

УКРАЇНСЬКИЙ
Б. 576...
МУЗЕЙ-АРХІВ

Р і к ІІ.

Ч и с л о 16

ЛЮНХОН - Фольдможі нр. 21. 7. 1946

Д Е Т А К І

Про особисту та національну гідність говориться досить часто, але це — говориться! Почуття особистої та національної гідності кожна людина має вже в крові та кості, а вже справа середовища та виховання є це почуття відповідно розвинути та вдержувати його постійно чутким на всі прояви самого ж життя.

Яке велике в цій ділянці має значення виховання не приходитьсь говорити, як теж не треба говорити, яке велике значення має середовище. Ми знаємо, що середовище перетворює людину добру в злу та навпаки. Ми знаємо, що форми буття змінюють цю саму людину, але знаємо, що форми буття не змінять людини, сильною характером!

Впродовж сторіч наш нарід перейшов дуже багато. Нам видерто все, що тільки людині й цілому народові найціннішого можна відібрати. З цинізмом потоптано все дороге й святе навіть нашу віру в Справедливість кинено з глумом під ноги!

Причин лиха все треба дошукуватись, але на те, щоби їх пізнавати, на майбутнє виминати. Причин цього нашого історичного лиха ми не можемо шукати тільки поза нами. Нам треба вдаритись у груди й широким признатись, що багато причин лежить у нас же самих. Як материнське прокляття тягнуть вони за нами з роду в рід! Кажуть, що "історія є вчителькою життя". Нас, українців, історія зба тільки вчить, що вона нас нічого не навчила.

Як часто затираються в нас межі почуття особистої та національної гідності. Як часто за-

трачується в нас почуття особистої гідності.

Впродовж сторіч поніс наш нарід гекатомби жертв на жартівнику Свободи й Щастя. Бо почуття особистої й національної гідності не було притуплене. Чин опромінювала Ідея — не себелюбства, але "за друзі своя!"

Призначення незбагнutoї Доли казало нам пережити усі страхоття другої світової різни, скитаючись на чужині. І хоч Судьба відібрала нам усе дороге й святе, то одного не сміє нам відібрати: почуття особистої та національної чести. Не сміє нам того навіть притупити!

Зміст життя кожного українця на чужині — це боротьба й праця тільки для Батьківщини! Все одно, хто б це не був, на яким би не був становищі! Це наша честь! Не боротьба за власне "я", боротьба для заспокоєння власних примх.

У наше громадське життя не сміє ввертисся підлабузювання, доношництво, протекціонізм, чи щоось іншого. Почуття справедливості мусять мати в нас привернене право громадянства. А що зміст поняття "добра" чи "зла" може бути тільки одно — то знову не можна дозволити, щоби серед нас розгніздилася толстоївська засада "но-протівлення злу", чи щоби на певні поважні справи дивитися з "наплювательної точки зренія!"

Наш обов'язок — це почуття чести й справедливості та важка, тиха, буденна праця, сірого, чесного працівника, а не голосна, в зарозумілості, "праця", розчислена на пустий зовнішній ефект.

Чесна тільки праця, хоч не все назверх видна, може бути критерієм до розцінки людини.

Наше життя, життєві обставини можуть нерас заставляти нас со-

бе переломлювати, але нікого з нас не можуть заставити аломити присягу, яку ми в серці вложили своїй Батьківщині!

Ігор Роман.

~~~~~

Український Конгрес у Канаді

Український Конгрес у Канаді мав відбутися в місті Торонто ще породи місяцем. На жаль, американські українські часописи доходять до нас не регулярно з великим запізненням, тому й нічого ближче не знаємо, як цей Конгрес проходив та які на ньому винесли постановки. Не подає нічого й інша українська преса в окупованій Німеччині.

В огляду на це, по ширше наше громадянство нічого не знає про Конгрес, подаємо деякі інформації про організацію цього конгресу.

Конгрес мав звертатися для виявлення волі канадійських українців не тільки в справах вузько-канадійських; він мусів торкнутися і положення українців на поневолоній батьківщині.

"Але найцекутішою проблемою Конгресу буде проблема українських скитальців в Європі та інших країнах світу, куди загнали їх воєнні обставини" - писав "Новий шлях" в Вінніпегу.

Як же думає зреалізувати українське канадійське громадянство організацію такого важкого й історичного в майбутнім зв'язку в Торонті?

По наших умінь та по наших чинах судять нас інші культурні народи. По нашому розбиттю, політичанстві, цькуванні та обріхуванні інших - судять напевно вже нашу нову еміграцію чужинці, по мали змогу нас тепер пізнати близько.

Отже, коли ми тільки прирівняємо себе до наших заокеанських братів, як же не в користь для нас випадє це порівняння...

Вже заздалегідь до зв'язку утворено безліч комісій, по охоплять зв'язк та поведуть його діловим тором. Комісії - програмо-

ва, що накреслює програму нарад, резолюційна, по передбачає можливі резолюції, публіцистична, по має подавати інформації своїй, а головню чужій пресі, фінансова, комісія транспортова, по старається про знижку залізничних квитків для окремих осіб, як і для організацій, комісія мешканства, по має подбати про приміщення для учасників Конгресу, комісія периферійна, по веде реєстр учасників по поодиноких місцевостях і т.д.

Такий дійсно американський підхід до організації - вражає нас культурним розмахом і навчає разом, як треба працювати, без зайвих слів, без деклямацій, без професорських мін, як це ми, на жаль часто можемо обсервувати в нас.

Як ставиться українська канадійська преса до організації Конгресу. Які ставить йому завдання?

"Новий Шлях", по ми цитували вище, пише:

"Другий Конгрес Канади мусить застановитись над питанням українських скитальців. Доля скитальців мабуть буде скоро вирішена. У доповідю можемо сказати, по західня демократія в останніх часах побачила поокву такою, якою вона є. Можна сподіватись, по демократичні засади свободи та охорони людини відносно скитальців не будуть внохтовані, чи зломані. Але ми не мусимо бути бездіельними! Лижо не опить. Ми - українці канадійського походження мусимо в ось час отояти на сторожі інтересів скитальців. І в цьому напрямі буде працювати Конгрес. Справа "азілк" скитальців - це є сьогодні найголовніша річ скитальчої проблеми!"

Наші брати не забувають про нас, то ж ми будемо гідні їхнього чину. Станьмо одною нероздільною сім'єю, без розділу на політичні переконання, на походження і т.п.

До справи українського Конгресу в Канаді ми вернемось по на цьому місці.

С.Ловченко

~~~~~

Ви чим скорше до праці ставайте, щоб леміш не вяржавів при плузі.
Богдан Лепкий.

"Батьківщини не носить на підшві чобіт"
.....

Під заголовком "Михайлович, воєнний проводир" помістив учервні "Дейлі Телеграф" статтю майора Рандольфа Черчіля.

Майор Черчіль був 1943/44 приданий до головної квартири маршала Тіта, як зв'язковий старшина британської армії.

Ген. Михайлович був старшиною югословянської армії ще перед війною і боровся проти німців від самого початку наїзду — стверджує автор статті. По зайняттю окупантами країни він уступив у гори Сербії і там розпочав з малою групою боеків організування руху опору. В тому самому часі комуністи не проявляли ніякої діяльності. Їх акція розпочалася щойно в другій половині 1941 р., отже по заатакуванню Росії. В тім часі Тіто опинився в Белгороді та розпочав конспіраційну діяльність. В цей спосіб у Югославії повстали дві підпільні організації.

Михайлович був усе вірний королеві Петрові, якого державний переворот перекинув Югославію на сторону Великобританії. Тіто був усе рішеним республіканцем. Михайлович був сторонником переваги сербів в рямцях об'єднаної Югославії. Тіто був сторонником федерації, що давала б окремих складовим частинам широку автономію. Передусім Тіто був комуністом, а Михайлович ні.

Вквортці потім уряд Великобританії вислав свою військову місію, акредитовану при Михайловичу, що був у той час міністром війни Югославії в кабінеті короля Петра. Намі посилення доставки зброї — пише далі майор Черчіль — були невеликі з уваги на довгий лет з Каїро, що виносить в обидві сторони майже 3 000 миль.

Тимчасом партизанка Тіта зростала. Він не мав багато сторонників в Сербії, але його групи були сильніші на терені Чорного-

ри, Боснії, Хорватії та Славонії. Щойно з початком 1943 р. в квартирі Тіта з'явилися перші британські спадунки.

Але тимчасом четники Михайловича розпочали боротьбу з партизанами Тіта. Бритійці не могли допомагати двом сторонам, а їхні намагання погодити обидві сторони воюючі були даремні.

По тегеранській конференції 1944 р. британський уряд вицобав свою місію при Михайловичу, а попер Тіта. Це зроблено на те, щоби поперти сильнішу в боротьбі з німцями групу. — Треба тут додати — пише він далі — що хоч Тіто є вихованком Москви, то одначе росіяни не інтересувалися тим надто в перший час війни і не давали йому надто сильного попертя.

Щойно в квітні 1944 р. росіяни приділили першого свого старшину до партизанських відділів Тіта, підчас коли американських і англійських було вже около 20 місій, а партизани Тіта одержували тижнево сотки тон харчів, зброї й амуніції. Щойно по прибутті советських старшин розпочалися доставки з Росії.

При кінці 1943 р. совети хотіли навіть вислати військову місію до квартири Михайловича, на що мін. Еден відповів, що саме Великобританія відкликала свою місію і що вся звою поміч спрямовує для Тіта.

Як причину, чому англійці перестали допомагати Михайловича, а підперли Тіта, майор Черчіль подає:

1/ партизани мали принаймні два рази більше попертя в краю, як четники.

2/ пошпрання обох сторін загострило б тільки домову війну.

3/ партизани боролися проти німців дуже завзято, зв'язуючи около 14 нім. дивізій.

4/ хоч немає доказів на те, що Михайлович особисто співпрацював з німцями, то все таки багато було доказів, що майже всі його під-

владні командири, в різному часі, йшли на співпрацю з німцями.

— У цей спосіб наше рішення було вгідно з заявою прем'єра Черчіля, що сказав, що будемо пошукати кожного, хто найбільш успішно боротимься з німцями.

— Наша політика виявилася — пише майор Черчіль — військово-правильною. Натомість під закінчення війни стало ясне, що була вона політично хибною. Тіто виказався надзвичайно негідним а впроваджена ним система в Агосларі, є далека від наших сподівань.

Уряд США звернувся з пропозицією, щоб американські старшини могли зізнавати на процесі Михайловича. Ці старшини то переважно летуни, зістрілені над Агославією, яких врятували четники Михайловича. Тіто це відкинув і це видається невідкличним, бо «комуністична пропаганда бажає за всяку ціну накреслити портрет

Михайловича в красках як найтемніших, п'януючи його як зрадника, бешкета і ворога».

Як сповідала, в тракті процесу, британська преса, ген. Михайловича при переслухованні тортуровано через 74 години в кімнатах ОЗНА /Югословянське НКВД/ в Білгороді. Для самої преси опублікувала листа ген. Михайловича з 2.11.41 р., якого він писав до приятелів, що намовляли його скритися за кордоном. Його відповідь була остаточна: «За нічку ціну не опущу Батьківщини й народу. Батьківщини не носиться на підлошвах черевиків. Я не є Мосієм Тітом-Брозом, що при першій небезпеці утік на безпечний острів... В тій об'ятій боротьбі можу згинуть, але це не значить, щоб разом зі мною мали згинуть олушня справа, за яку бореться наш народ!»

А прокурор на процесі ген. Михайловича сказав, що він провадив політику зради і не боровся з окупантами, а допомагав їм своєю

Б. І. Д.

ПЕСТАЛЬОЦІ на весело

Песталоці, реформатор шкільництва, мислитель, філософ-педагог, у практичному житті був часто непорадною дитиною, або був центром комічних ситуацій, з яких одначе, як правдивий філософ, зовсім нічого собі не робив.

Для прикладу наведемо декілька автентичних випадків з його життя.

о о о

Песталоці практично студіював простолуддя й тому дуже часто перебував на селах та заходив до коршми, де простолуддя набагато збиралося. У коршмі, звичайно, прилігував скромно десь у кутку, свідки міг добре обсервувати, не звертаючи на себе уваги. Одного разу зайшов він пізніше до коршми так, що місця вільного вже не було. Це стояла

незайнята лавка-шлябан. Не багато застановляючися, Песталоці відкрив її вікно, вліз туди непомітно та накрився зверху віком; одначе трохи залишив його відкритим, щоб мати чим дихати.

Дещо пізніше зайшов в коршму сільський магнат, а не маючи іншого місця, сів саме на цю лавку-шлябан. Щоб не відсунути, Песталоці почав бити ногами та руками в накривку лавки так, що переляканий магнат зірвався з неї, як опарений. Вся увага та здивовання було спрямовано на лавку, з якої преспокійно вийшов знаний селянам Песталоці та спокійно, не кажучи ні слова, опустив коршму.

о

Песталоці жив у часах, коли велику увагу звертали на товариські форми та товариську етикету. Незадержання признаних тоді товариських форм, було рівнозначне з образою пана дому. Песталоці був запрошений до одного дому на прийняття, в якому брало участь більша кіль-

проти вивольного руху югослов-
янського народу.

У висліді процесу засуджено
ген. Михайловича 15.7.ч.р. на ка-
ру смерті через розстріл. Речи-
нець виконання присуду - 48 год.
від хвилини його проголошення.

Предсідник суду заявив, що
зрадницька діяльність ген. Михай-
ловича базувалась на допомозі
Англиї й Америки і що без цієї
піддержки він був би данно "злі-
квідований".

.....

Справи іміграції до Канади

В квітні ч.р. в шикагському у-
ніверситеті відбувалась конфе-
ренція в справах хліборобства.
На конференції були представники
США, Канади та Європи.

Представник канадського
міністерства хліборобства дир.
Бут заявив між іншим, що не вклю-

чаючи площі Юкону та Північно
Західних територій, Канада має 25
до 27 мільонів акрів землі, що
стоїть облогом, хоч знаменито
надається для хліборобських
целей. На тій площі можна б ство-
рити 158-168 тисяч фермів. Але
це можна б зробити тільки тоді,
як би значно збільшити кана-
дійське населення. Канада не
може належно розвинути свого
господарства, доки не матиме ба-
гато більше населення, як має
його тепер. Тому то також в кана-
дійських законодавчих устано-
вах тепер видвигнено справу
іміграції.

Багато послів у парламен-
ті, між ними й українські послі
Глинка та Заплітний брали у-
часть у дискусії в справі по-
новлення канадійського імігра-
ційного закону. Деякі заявили
за негайним допущенням біль-
шої іміграції, особливо хлібо-
робської.

.....

ність осіб з товариства. Знаний
тоді вже автор "Ліенгардт і Гер-
труд" відповідно до цього при-
одягнувся в чорний одяг та ви-
чистився. У цей час ішов сильний
дощ, а Пестальці ішов декілька
кілометрів від свого дому пі-
хотою. Він вийшов до рясно освіт-
леного салюну, де зоблязалися
зібрані гості, таки так прямо із
дороги зі заболоченими черевика-
ми та обризканими болотом пан-
чоками. Його черевики були зор-
сім мокрі, а краски панчіх зпід
болота не було можна розпізнати.

Пані дому хотіла, не вражаючи
його, запровадити до бічної кім-
нати, щоби там він міг переобрати-
ся в одяг її мужа та привезти
себе до порядку. З початку Песта-
льці не звертав уваги, зайнятий
розмовою з особами, що його окру-
жили, а в яку він негайно по сво-
ім приході встряв. Опісля, коли пе-
ні дому не перестала в чемній
формі налягати на це, він майно

тоді звернув на неї увагу. - На
що це? - спитав він здивовано.
Для нього було це забагато
заколу й то непотрібного. Не
перериваючи собі розмови, сів
на превелике недодоволення та
здивовання гостей, на крісло,
стягнув таки там черевики та
панчохи, черевики викрутив з
вогкості пальцями, панчохи вивер-
нув на другий бік, сокоро так
цягнув з поворотом панчохи
і взувся в черевики і знову
був пристосований до товари-
ства, з чого сам був дуже вдо-
волений.

o

Одного разу звисав йому
зпід штанів білий шнурочок,
який мабуть відв'язався йому
в підштанцях. Коли його супут-
ник у чемній формі звернув на
це увагу, цей, не звертаючи на
це особливої уваги, шарпнув
за шнурочок, обірвав його
враз... з добрим куском під-

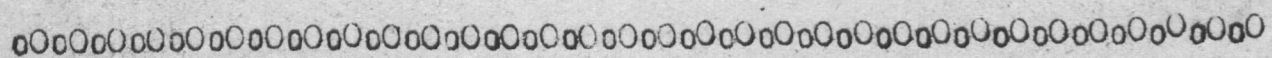
У довгій та річевій промові сенатор Робак підкреслив, що від розв'язки проблеми іміграції залежатиме будучність Канади. Він зазначив, що розбудова канадійського господарства /хліборобство, скотарство, лісівництво, гірництво, промисл, риболовство і ін./ вимагає негачого збільшення населення, цеб то допущення в Канаду більшої кількості імігрантів з Європи. В противному разі "12 мільйонів людей не зможуть надолго підтримати цих наших три і пів мільйона квадратних миль простору"

"Цей мій внесок є переважний, бо від розв'язки проблеми іміграції залежить будуччина Канади; від неї залежить, чи ми маємо надалі оставатись третьорядною державою і залежною щодо свого державного існування від ласки і вглядів більш населених держав, чи відкривши свою скарбницю пробагатих облогів, маємо стати одною з найбагатіших і наймо-

гутніших держав.

Вгідно з народочисленням з 1941 р. Канада має 11,596 655 населення. Це одна сорок-четверта частина населення Бритійської імперії, яке виносить... пів біліона - у світі, що має звич два біліони людей. Одначе, хоч Канада має 1/44 населення Бритійської Імперії, вона творить собою четвертину всього простору цієї імперії. Канадійська площа виносить 3 466 882 квадратних миль так, що порівняно на одну квадратну милю припадає порівняно 8,82 осіб... Наші 3,500 000 квадратних миль території з 12,000 000 людей перевищають на звич 50 % територію континентальної Європи, що має 400 000 000 населення.."

Як довідуємося з приватних джерел, одначе непровірених, мала б бути вже усталена іміграційна квота для нас, українців.

штандів, та не перериваючи собі розмови, як би нічого не сталося, манджав далі.

Одного разу Пестальці був запрошений на обід до вищого адміністраційного урядника овоєї околиці. В часі обіду хотів одній пані, своїй сусідці, послужити, подаючи їй соє. Та був він такий незграбний, що соєм облив цій пані суконку. Хотючи вибачитись перед нею, підірвався зі свого місця та так нещасливо, що при тій обірвав своїй сусідці в права, другій пані, великий кусок сукні. Вбентежений подвійною новдачею, не працюючи з товариством, встав від столу та відійшов у свояси, легше відотхнувши.

oo

Вогонь адекиж не пече.

Тарао Шевчанко

Львів у лютім

"Биле прендзей" ч. 117
сповідає:

"Нам інформатор, що був у лютім коротко у Львові сповідає: Що найбільше впадає в очі це страшний бруд і оплаканий стан домів. Місто начиляє о-коло 800 000 мешканців, в тім ще около 50 000 поляків, решта - це чужинці, переважно навіть не українці. Багато війська. Польської поли не чути ані на вулиці ані в трамваях. Головний двірець зовсім знищений, не відбудовується. Квитки продається в деревляних бараках. На Персенківці будують великий спортивний стадіон. На місці цвинтаря "оброньцую Львова" має повстати парк."

Як зачуваємо теж з непровіреного джерела, деякі Ді-українці в американській зоні одержали авіаційні квитки в Канаду від своїх рідних.

oo

Ділова зустріч
представників Области в Мюнхені

Дня 16.7.ц.р. відбулася в Мюнхені ділова зустріч представників Области Горішня Баварія. Присутніх около 50 представників від повітів та таборів. Зустріч мала звітово-інформаційний характер.

На програму ділової зустрічі оклалиось: звіти Управи Обласного Представництва, доповідь проф. Мартоса про переселенчі справи, доповідь др. Масюковича про правне становище українців, реферат про виборчі справи та дискусія.

Область Горішня Баварія, якій осідок є в Мюнхені, об'єднує 13 повітів та 23 осередки.

Основною базою фінансового реферату Области - це прибутки з відсотків національного податку, що зовсім не є вистарчалним для тих завдань, які собі Обласне Представництво поклало і через це сальдо є дефіцитове, бо навіть сплачування національного податку цього примітивного обов'язку, зовсім не домішує.

Реферат суспільної опіки ОІУЕ прикладає особливу увагу на моральну допомогу не занедбуючи також матеріальної. Між іншим цей реферат організував харчівню, що за пів року своєї діяльності видав понад 7 000 обідів. Тепер робиться заходи для влаштування виховної оселі для дітей.

При ОІУЕ діє громадський суд, а при німецькому уряді праці утворено українську станицю.

Культурно-освітня ділянка, як в ні одній іншій Области охоплює всі ступені шкільництва. На терені Области дошкілля охоплює 420 дітей в 21 виховництві. Для виховниць переведена 5-денна

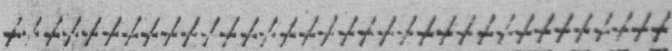
ний курс. На тім самім терені діє чотири українські високі школи.

Народне шкільництво розвивається самотужки в кожному осередку й тепер іде намагання охопити його організацією. Нодав по відбувся курс методично-дидактичний в Мюнхені на Фраймані. Виклопотано вже в УНІРРА легалізацію свідочств іспитів зрілості українських середніх шкіл та можна буде легалізувати свідочства інших таборових шкіл. До цих справ є уповноважений від воєнальної УНІРРА проф. Герасименко.

Доповідь проф. Мартоса не внесла нічого нового. Доповідь др. Масюковича про правне становище українців на чужині своєю пекучою актуальністю найбільше прикувала уваги учасників зустрічі. З огляду на це, що немає правного отатуту для чужинців у Німеччині взагалі /отже ні для українців зокрема/ то й важко говорити про якоесь нормативне правне становище. Воно є фактично залежне від ступеня та характеру гуманності представників місцевих адміністративних чинників. На всякий випадок організувана та об'єднана національна група легше може устоятись всяким прикрим несподіванкам, як розсварена, якою саме є ми.

По короткій обідовій перерві розпочалась дискусія, якої головною темою було правне становище наше та переселенчі справи.

бід.

Нова німецька дипломатія

-Німців - пише "Газета до Льованна" - не допускається на дипломатичні конференції хоча б тому, що немає нікого, хто міг би їх репрезентувати. Але з цього не виходить, що німецька дипломатія не діє. Дипломатією зай-

